

Τα σύνορα της Ευρώπης και ο ρόλος της στον κόσμο

Πώς διευρύνθηκε η Ένωση

Από την ίδρυσή της, το 1957, η Ευρωπαϊκή Ένωση αυξήθηκε σταθερά σε μέγεθος. Ξεκίνησε με έξι μόλις μέλη και τώρα έχει 25.

Η Βουλγαρία και η Ρουμανία, σχεδιάζεται να ενταχθούν στην Ένωση είτε τον Ιανουάριο του 2007, είτε τον Ιανουάριο του 2008, και τον Οκτώβριο του 2005, άρχισαν διαπραγματεύσεις για την ένταξη της Τουρκίας και της Κροατίας. Η Πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας (ΠΓΔΜ) υπέβαλε επίσης αίτηση για ένταξη, αλλά οι διαπραγματεύσεις δεν έχουν αρχίσει ακόμη.

Το 1993, η Ένωση καθόρισε ένα σύνολο οικονομικών και πολιτικών προϋποθέσεων που πρέπει να πληρούν οι ευρωπαϊκές χώρες οι οποίες επιθυμούν να ενταχθούν. Πρέπει:

- να έχουν σταθερό δημοκρατικό καθεστώς, που σέβεται τα ανθρώπινα δικαιώματα, τον κανόνα δικαίου και την προστασία των μειονοτήτων·
- να έχουν λειτουργούσα οικονομία της αγοράς και ικανότητα αντιμετώπισης των ανταγωνιστικών πιέσεων και των δυνάμεων της αγοράς στην Ένωση·
- να μπορούν να εγκρίνουν και να ενισχύουν τους κοινούς κανόνες, τα πρότυπα και τις πολιτικές που συνθέτει το νομοθετικό όργανο της ΕΕ.

Οι διαπραγματεύσεις για την ένταξη στην Ένωση αρχίζουν με μια διαδικασία αναλυτικής εξέτασης με σκοπό να διαπιστωθεί τι χρειάζεται η υποψήφια χώρα προκειμένου να πληροί τις προϋποθέσεις αυτές. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή συνεχίζει να παρακολουθεί προσεκτικά την πρόοδο της χώρας καθόλη τη διάρκεια της διαπραγματευτικής διαδικασίας, που μπορεί να διαρκέσει πολλά χρόνια.

Οι σχέσεις με τις γείτονες χώρες της Ένωσης

Όταν οι δέκα νέες χώρες εντάχθηκαν στην ΕΕ το Μάιο του 2004, επέφεραν αλλαγές στα σύνορα της Ένωσης από τις οποίες προέκυψαν νέοι γείτονες.

Η Ευρωπαϊκή Πολιτική Γειτονίας (ΕΠΓ) αναπτύχθηκε προκειμένου να εμποδίσει τις νέες διαχωριστικές γραμμές που προκύπτουν μεταξύ της διευρυμένης Ευρώπης και των γειτόνων της. Αποσκοπεί στην οικοδόμηση στενότερης σχέσης με τις χώρες που συνορεύουν με την Ένωση, και, σύμφωνα με την Επιτροπή, τη δημιουργία «ζώνης σταθερότητας, ασφάλειας και ευημερίας για όλους».

Η Ένωση καταρτίζει ειδικά προγράμματα με κάθε χώρα στοχεύοντας στην αυξημένη συνεργασία σε ένα σύνολο πεδίων δραστηριότητας, από οικονομικά και κοινωνικά θέματα μέχρι τη δικαιοσύνη και τις εσωτερικές υποθέσεις, και σε τομείς από τις μεταφορές μέχρι την ενέργεια. Σε αντάλλαγμα για την πρόοδο όσον αφορά τις μεταρρυθμίσεις σε αυτά τα πεδία δραστηριότητας, δίνονται υποσχέσεις στις χώρες εταίρους για μεγαλύτερη ενσωμάτωση στα προγράμματα της ΕΕ, περισσότερη οικονομική στήριξη και αυξημένη πρόσβαση στις αγορές της ΕΕ.

Εξωτερική και αμυντική πολιτική της Ένωσης

Η κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφαλείας» εγκαινιάστηκε ως τμήμα των αλλαγών στους κανόνες της ΕΕ που συμφώνησαν τα κράτη μέλη κατά τις διαπραγματεύσεις της Συνθήκης του Μάαστριχτ το 1992. Αποσκοπεί στο συντονισμό των εξωτερικών πολιτικών των 25 κρατών μελών της ΕΕ, όπου είναι δυνατό. Στον

τομέα αυτόν, οι αποφάσεις λαμβάνονται από τις κυβερνήσεις, ενώ η Ευρωπαϊκή Επιτροπή διαδραματίζει περιορισμένο μόνο ρόλο.

Η Ένωση έχει λάβει πολλές πρωτοβουλίες στα πλαίσια της πολιτικής αυτής, όπως την προώθηση διπλωματικών προσπαθειών για την επίτευξη της ειρήνης, την αποστολή παρατηρητών σε ταραγμένες περιοχές και την παροχή ειρηνευτικής δύναμης.

Εντούτοις, τα κράτη μέλη δεν καταλήγουν πάντα σε συμφωνία για μια κοινή προσέγγιση. Σε ορισμένες περιπτώσεις, οι προσπάθειες για υιοθέτηση κοινής πολιτικής εγκαταλείφθηκαν. Σε άλλες περιπτώσεις, μικρότερες ομάδες κρατών μελών μπορούν να αποφασίσουν να προωθήσουν μια συγκεκριμένη εξωτερική πολιτική ή πολιτική ασφάλειας, ενώ άλλες επιλέγουν να μη συμμετέχουν.

Η Ευρωπαϊκή Πολιτική Ασφάλειας και Άμυνας» εγκαινιάστηκε το 1999 με σκοπό να δώσει στην Ένωση τη δυνατότητα να πραγματοποιεί επιχειρήσεις αναπτύσσοντας δυνάμεις ταχείας αντιδράσεως μέχρι και 60.000 ενόπλων, που μπορούν να αναπτυχθούν μέσα σε 60 ημέρες και είναι ικανές να παραμείνουν στο πεδίο μέχρι και ένα έτος.

Εμπόριο

Τα 25 κράτη μέλη της ΕΕ αποτελούν μόλις το 7% του παγκόσμιου πληθυσμού, αλλά πραγματοποιούν πάνω από το 20% των παγκόσμιων εισαγωγών και εξαγωγών.

Το εμπόριο υπήρξε ένας από τους πρώτους τομείς στον οποίο οι χώρες της ΕΕ αποφάσισαν ότι θα μπορούσαν να έχουν καλύτερες συναλλαγές και να μεγιστοποιήσουν την επιρροή τους στη διεθνή σκηνή μέσω της μεταξύ τους συνεργασίας. Εκτός από την κατάργηση των δασμών όσον αφορά το εμπόριο στο εσωτερικό της Ένωσης, συμφώνησαν επίσης στην επιβολή κοινών δασμών όσον αφορά τα εμπορεύματα που εισάγονται από το εξωτερικό της Ένωσης.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή είναι αρμόδια για τη διαπραγμάτευση εμπορικών συμφωνιών με χώρες εκτός της ΕΕ και σε πολυμερή σώματα όπως ο Παγκόσμιος Οργανισμός Εμπορίου (ΠΟΕ) για λογαριασμό των 25 κρατών μελών της ΕΕ. Εντούτοις, συμβουλευεται τακτικά τα κράτη μέλη και οι υπουργοί εμπορίου λαμβάνουν τις σημαντικές αποφάσεις σύμφωνα με την πολιτική της ΕΕ.

Εκτός από το ρόλο της στον ΠΟΕ, η Ένωση ανέπτυξε ένα δίκτυο διμερών εμπορικών συμφωνιών με μεμονωμένες χώρες και περιφέρειες σε όλον τον κόσμο, και μείωσε ή κατάργησε τους δασμούς και τις ποσοτώσεις στην πλειονότητα των εισαγωγών της από αναπτυσσόμενες χώρες.

Ανάπτυξη

Η Ένωση και τα κράτη μέλη της παρέχουν οικονομική βοήθεια στις αναπτυσσόμενες χώρες, η οποία ανέρχεται συνολικά σε περισσότερα από 30 δισεκατομμύρια ευρώ ανά έτος – το ήμισυ σχεδόν του ποσού που δαπανάται παγκοσμίως για την αρωγή σε φτωχές χώρες ανά την υφήλιο.

Περίπου 6 δισεκατομμύρια ευρώ από αυτό το ποσό διοχετεύονται μέσω της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, ενώ το υπόλοιπο προέρχεται άμεσα από τις εθνικές κυβερνήσεις.

Με την πάροδο των ετών, η Ένωση χρηματοδότησε χιλιάδες προγράμματα, με έμφαση όχι μόνο στην προώθηση της οικονομικής ανάπτυξης, την προαγωγή της αυτοβοήθειας και την εξάλειψη της φτώχειας, αλλά και βοηθώντας στη δημιουργία δημοκρατικών θεσμών και προάγοντας την ειρήνη, τη σταθερότητα και τα ανθρώπινα δικαιώματα.